

A papír bűvöletében és szolgálatában

A papír cellulózrostok vizes szuszpenziójából víztelenítés és nemezelődés útján előállított, töltő- és adalékanyagokat tartalmazó termék. Kétezer éve Kínában fedezték fel, onnan terjedt el a világban. Ma nagy automata gépeken gyártják a különféle papírokat. A kézi papírkészítés ősi mestersége kb. kétszáz éve gyakorlatilag megszűnt.

Vincze László 1959-ben született egy kis palóc faluban, Fedémesen. Hárman voltak testvérek, édesapjuk bányász, édesanyjuk a helyi tanácsnál hivatalos volt. A kazincbarcikai vegyipari technikum után a Budapesti Műszaki Egyetemre jelentkezett, de – szerencsére - nem vették fel, hanem átirányították a Könnyűipari Műszaki Főiskolára, ahol a papíripari szakon szerzett diplomát. A főiskola után a Szentendrei Papírgyárba került két évfolyamtársával együtt. Azóta is Szentendrén él, itt alapított családot, három fiú boldog és büszke édesapja.

A szentendrei gyárban dolgozva merült fel Vincze Lászlóban az ötlet, hogy fel kéne újítani a kézi papírgyártás, a papírmerítés mesterségét. Mivel a gyárban nem voltak az ötletre vevők, maga látott neki. Bújta a Széchényi Könyvtár, az Iparművészeti Múzeum, a Papíripari Kutatóintézet régi könyveit. Először fel kellett deríteni és megcsinálni az ősi mesterség eszközeit, majd sok-sok kísérlet következett az eszközökkel, anyagokkal. Amikor már ezeken túl volt, fel kellett mérni, van-e kereslet a kézi merítésű papírokra. Mindezeket munka mellett végezte, ráadásul különmunkában plusz pénzt is kellett keresnie, kölcsönöket fölvennie a kísérletek folytatásához. Erőfeszítéseit azonban lassanként siker koronázta. „A Föld kicsi, határok nincsenek. Ha valaki valamit szívből, igazán akar, és kitart mellette, akkor a sors is akarni fogja, s az álom megvalósul” – ezt a felfogást vallotta és vallja Vincze László, és 1985-ben létrehozta önálló vállalkozását.

Ma a *Vincze László és Fiai Papírmerítő és Könyvkötő Műhelynek* Szentendrén van a központja, és Fedémes ad otthont a papírmerítő alaptevékenységnek. Itt készülnek a savmentes, időálló, kiváló minőségű kézzel merített papírok, fehér, pasztell, antik színekben, különböző vastagságban. A Vincze féle műhelynek igen gazdag a kínálata: többek között akvarell, rajz- és grafikai sokszorosítás papírjai, művészeti nyomatok, nevesített díszoklevelek, levélpapírok, névjegyek, katalógusok, exkluzív képes- és üdvözlőlapok, térképek, könyvkötészeti ritkaságok készülnek itt, illetve az általuk előállított papírokra. 1989 óta a Kossuth- és Széchényi-díjak oklevele, a legtöbb állami kitüntetés is az ő papírjaikra készül. Kezdetektől fogva ők állítják elő a Magyar Örökség-díj okleveleit is. Kis példányszámban különleges kiadványokat jelentetnek meg, csak néhány címet említek: az Országos Széchényi Könyvtár Alapítólevele, Szent István király intelmei, a Halotti beszéd, az Ómagyar Mária siralom, a Himnusz, a Szózat stb. (Kiadványaik nem tévesztendő össze a Vincze kiadó könyveivel.) A könyv- és papírrestaurátorok is az ő papírjait, illetve adott összetételű papírpépjait használják a munkájukhoz. Hazai és külföldi referenciái felsorolása nem fér bele a laudáció szűkre szabott kereteibe.

Vincze László megálmodott és újrateremtett egy már kihalt mesterséget, és szívós munkával felvirágoztatta. Kettős kötődésű. Szentendrén alapított családot, itt kezdte egy bérelt garázsban a kézi papíröntést, fejlesztette komoly vállalkozássá, és lett a város Pro Urbedíjas polgára. De nem felejtette el szülőfaluját sem és a belső derűvel megáldott „jó palócokat” sem. Szentendréről ide telepítette a papíröntő műhelyt. „Abszolút boldognak érzem magam, hiteles ember szeretnék lenni. Az ábrándok, álmok tervekké szelídültek, és gyakorlatilag így élem az életem” – nyilatkozta pár éve a rádióknak. Elégedett, de nem

megelégedett ember. Az a belső derű, amellyel szülőföldje embereit jellemezte, rá különösen igaz. Ezzel a derűvel lát neki a tervekké szelídült ábrándok és álmok megvalósításához. Az egykor megálmodott papírmerítő műhely ma már grafikai tervezést, nyomdai kivitelezést és kötészeti munkát is vállaló családi vállalkozássá nőtte ki magát, amelyik kiállításokat rendez és támogat, szponzorálja a művészeket. Ő maga is a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja, tervezőgrafikus.

„Szellemi és anyagi műveltségünk, társadalmunk épülete a papírt nem nélkülözheti. Öröklött tudásunkat ez az íróanyag mentette meg az idő semmisítő kezétől, a papír segítségével gyarapíthatjuk tovább ezt az örökséget, s hagyományozhatunk sok mindent az utókorra” – vallja Vincze László ma is. Ez a felfogás teszi a Vincze és Fiai Papírmerítő Műhelyt méltóvá a Magyar Örökség-díjra.

Piliscsaba, 2010. december 6.

Poprády Géza